

Beszámoló az Európai Parlament szakmai gyakorlatáról

Zsinka Julianna

E-mail: zsinka.juli@gmail.com

„I am pleased to inform you that we plan to admit you to a translation traineeship for university graduates in the Hungarian Translation Unit from 01/10/2014 until 31/12/2014.” Ezzel a mondattal kezdődött a hat hónapon át tartó fordítói gyakorlatom az Európai Parlament Fordítási Főigazgatóságának Magyar Osztályán, Luxembourgban. A szakmai gyakorlat során négy társammal együtt lehetőségünk nyílt arra, hogy betekintést nyerjünk az Európai Parlament fordítóinak mindennapjaiba, az EP-s dokumentumok típusaiba, valamint a fordítók számára rendelkezésre álló segédeszközök működésébe.

Már az első naptól kezdve egy – az osztályon fordítóként dolgozó – mentor kísért végig munkánkat, segítette beilleszkedésünket, valamint kijavította és értékelte fordításainkat. A gyakorlat első fele leginkább képzésekkel telt, elsjátítottuk a fordításokhoz leggyakrabban alkalmazott fordítástámogató szoftver, az SDL Studio használatát, megismerkedtünk az Európai Unió legnagyobb terminológiai adatbázisával, az IATE-val (*InterActive Terminology for Europe*), valamint a kizárólag belső fordítók számára elérhető Euramisszal (*European Rapid Advanced Multilingual Information System*). Ezenkívül ellátogattunk az Európai Unió másik két központjába, Strasbourgba és Brüsszelbe, ahol részt vehettünk a plenáris üléseken, és meghallgathattuk a kabinokban dolgozó tolmácsokat munka közben. Különösen emlékezetessé tette a látogatásunkat, hogy Ferenc pápa is azon az ülésen mondott beszédet, amelyen mi is jelen voltunk, így vele is találkozhattunk.

A Parlamentben szinte megszámlálhatatlan mennyiségű dokumentumtípust kell fordítani, mindegyikre külön szabályok vonatkoznak a szóhasználattól kezdve egészen a megfelelő formázásig. Az uniós szabályokat követve minden osztályon kizárólag az anyanyelvükre fordítanak a fordítók, a legtöbb dokumentum forrásnyelve az angol. A fordítandó dokumentumok mennyisége jelentős mértékben függ a parlamenti munkától, így a plenáris üléseket megelőző héten nem ritkán fordul elő, hogy a fordítók túlóráznak, de miután véget ér az ülészak, a fordítandó dokumentumok száma is csökken. Gyakornokként leggyakrabban közleményeket, parlamenti bizottsági jegyzőkönyveket, szóbeli vagy írásbeli választ igénylő kérdéseket, jelentéstervezeteket, véleménytervezeteket és petíciókat fordítottunk. Külön élményt jelentett ez utóbbiak fordítása, mivel az európai polgárok a legkülönbözőbb témákban nyújtanak be petíciót, kezd-

ve a gépjárművek izzóinak szabványosításától, a spanyolországi agarak jogain keresztül, egészen az Anzio községben található helyi stadion futópályájának biztonságossá tételéig.

Némileg talán meglepő módon az Európai Parlamentben csak 2014 nyarán álltak át az SDL Studio használatára, korábban a Trados Workbench programmal dolgoztak a fordítók. Az átállás még a gyakornokságunk alatt is folyamatban volt, ugyanis technikai nehézségek miatt nem lehetett az összes dokumentumtípust Studióval fordítani. Érdekes alternatíva a Studio és a Trados Workbench mellett az Európai Parlament saját fejlesztésű fordítástámogató programja, a Cat4Trad. A szoftver remekül ötvözi a Trados Workbench és az SDL Studio pozitív tulajdonságait. A fordítandó dokumentum a Trados Workbenchhez hasonlóan Word-formátumban jelenik meg, így látszik az eredeti formázás, ami sok esetben megkönnyítheti a szöveg értelmezését. A szegmensek megnyitásakor viszont egy – a Studióhoz hasonló – két oszlopból álló táblázat jelenik meg, amelynek köszönhetően nem eshetünk abba a hibába, hogy véletlenül belenyúlunk a szegmenseket megnyitó és lezáró tagekbe, mint a Trados Workbench használata során.

A parlamenti szövegek terminológiája esetében elengedhetetlen az egységesség és a koherencia, ezért számos segédeszköz áll a fordítók rendelkezésére. Ezek közül is kiemelkedik az Euramis, amely magában foglalja az összes európai uniós dokumentumot, és minden lehetséges nyelvkombinációban párosítja valamennyi fordítási szegmenset, így bármilyen forrásnyelvről könnyedén kereshetünk benne szakkifejezéseket. Különösen hasznos ez a jogszabályok esetében, amelyek részletei gyakran szó szerint kerülnek bele a fordítandó dokumentumokba. A fordító feladata ilyenkor nem az, hogy lefordítsa a szegmenset, hanem az, hogy megtalálja és átemelje az eredeti – lefordított – jogszabályt. A másik két leggyakrabban használt adatbázis az IATE, valamint az európai uniós joghoz való hozzáférést biztosító Eur-lex. Gyakornokként részt vehettünk az IATE bővítésében, az osztályon dolgozó terminológusok és a TermCoord (*Terminology Coordination Unit*) felügyelete mellett, hosszas kutatómunka után ugyanis mi is létrehozhattunk szócikkeket az adatbázisban, ezáltal pedig betekintést nyerhettünk a terminológusok munkájába is.

Mindent egybevetve, úgy gondolom, hogy az Európai Parlament fordítói gyakornoksága rendkívül hasznos lehet a kezdő fordítók számára, mivel itt a fordítástámogató programoktól kezdve a terminológiai adatbázisokig minden eszköz rendelkezésre áll annak érdekében, hogy a fordítók a lehető leghatékonyabban végezzék a munkájukat. A gyakorlat emellett olyan alapvető készségek elsajátításához segíti hozzá a gyakornokokat, amelyeket későbbi munkájuk során is kamatoztathatnak.